

Anxiety When Learning a Foreign Language: The Cases of Proficiency and Gender

Vol. 11, No. 6, Tome 60
pp. 605-634
February & March
2021

Maryam Moazzeni Limoudehi¹ * & Omid Mazandarani²

Abstract

Despite the bulk of literature on various aspects of anxiety, its multi-dimensional aspect generates many controversies among researchers. Sometimes, EFL learners may suffer from proficiency and gender dependent anxiety in language learning contexts. This correlational study aims to explore the relationship between the construct of general anxiety across different English proficiency levels including elementary, intermediate, and advanced in Iranian EFL learners. To this end, 108 male and female (54 in each group) Iranian EFL learners aged 14 to 18 took part in the present study at a private language school in Gorgan, Iran. The analyses explored the general relationship between anxiety levels and English proficiency levels and also EFL learners' gender. Chi Square tests were run in R software did not demonstrate a significant relationship between anxiety and levels of proficiency in general. Findings revealed a significant relationship between EFL learners' level of anxiety and gender. The results might help design future studies and assist teachers, teacher educators, and syllabus designers to devise their courses and tests considering affective factors which ultimately lead to students' self-efficacy.

Keywords: anxiety, English proficiency levels, gender, EFL learners

Received: 25 February 2020
Received in revised form: 21 May 2020
Accepted: 14 July 2020

1. Corresponding author, PhD Candidate, Department of English Language Teaching, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran ; *Email:* moazzenim@yahoo.com; ORCID ID: <https://orcid.org/0000000225568415>

2. Assistant Professor, Department of English Language Teaching, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran;

1. Introduction

Language learning is a complicated process in which many factors are involved. Apart from cognitive factors, psychological factors play an inevitable role in the learning environment (Horwitz, Horwitz, & Cope, 1986; Gardner & MacIntyre, 1993). Affective factors such as empathy, self-esteem, and anxiety are rooted in psychology and encompass emotional side of human behavior and over the last 30 years many studies confirmed their undeniable role in language teaching (Brown, 2014). Cognitive and affective factors, once considered to be the opposite ends of a continuum are now seen as complementary to each other (Dewaele, 2005). Anxiety is among the affective factors which have attracted the most attention since foreign language teachers have always encountered learners who demonstrate different degrees of uneasiness and worry in the classroom. Horwitz's study (1986) is considered to be the starting point for many other studies on the issue of "Foreign Language Anxiety" (FLA).

There are different perspectives with regard to FLA in the classroom; some believe that anxiety is a major problem and has detrimental effects on language learning (debilitative anxiety) (Gregersen, 2003; Gregersen & Horwitz, 2002); however, other scholars have the opposite idea and consider a small dose of anxiety as a facilitative factor in foreign language learning (Frantzen & Magnan, 2005).

Almost all studies in the field proved the negative influence of anxiety on foreign language learning (Horwitz, 1986). Several studies have focused on the level of anxiety among the learners whereas others have investigated the relationship between FLA and students' oral performance or listening performance. Other researchers on the other hand have inspected its influence on students' test performance. However, since the construct is a multi-faceted one, more studies need to be conducted to cover all its aspects. Most of the studies regarding the issue so far have been implemented in academic contexts among university students with different majors and mostly focused on the influence of FLA on test performance (Birjandi & Alemi, 2010; Cheng, Horwitz & Schallert, 1999). The exclusive EFL context

of Iran in which students do not have the opportunity to be exposed to a great deal of English makes the situation even more challenging for the students to master a foreign language which adds to the importance of this research..

2. Literature Review

In Horwitz's (1986) study significant negative correlation was found between FLA and English achievement of students who were learning Spanish or French. Chapell, Blanding, and Silverstein (2005) carried out a study among undergraduate and graduate students outcomes of which revealed a significant difference of academic achievement among students showing various degrees of anxiety. In the Thai context, the results of an investigation in an English language program revealed significant correlation between FLA and performance in English language as well (Anyadubalu, 2010).

Wigfield and Kennedy (2007) reported students who have high anxiety do poorly in tests. A study by Batumlu and Erden (2007) showed a significant negative correlation between FLA and English achievement test among university students. Rahimi (1999) found 36.9 % of high school students in Sanandaj, Iran had severe anxiety; Mozaffari's (2001) findings were also in line with the previous research. Salehi and Marefat (2014) explored possible relationship between FLA and test anxiety and also the effects of FLA and test anxiety on foreign language test performance; the results displayed negative effects of both types of anxiety on test performance, and there was also a strong positive relationship between FLA and test anxiety. Daskzan (2004) documented that 37% of male and 53% of female high school students in Saghez, Iran had test anxiety and that there was a significant relationship between test anxiety and academic achievement. Mersi (2012) investigated FLA among male and females EFL learners and found out that females had higher level of anxiety. Rezazadeh and Tavakoli (2009) carried out a study on the relationship between gender, academic achievement, years of study and levels of test anxiety among

university students, and it was revealed that females had a higher level of test anxiety. Two qualitative studies concluded that students in upper-level courses experience higher anxiety (Ewald, 2007; Kitano, 2001). However, Gardner, Smythe, & Brunet (1977) concluded that anxiety decreased when experience and proficiency increased.

Despite the number of studies (Ewald, 2007; Sparks & Ganschow, 2007; Daskzan, 2004), there are still no conclusive results on the issue and research on the differences in anxiety levels among proficiency levels among male and females EFL learners at private language institutes is rather scarce. To narrow the gap, this correlational study explored the relationship between the construct of general anxiety across different English proficiency levels including elementary, intermediate, and advanced in Iranian EFL learners. Based on the purpose of the research, the following research questions were formulated:

1. Are there any significant relationship among anxiety levels of EFL learners and their proficiency?
2. Is there any significant relationship among anxiety levels of EFL learners and their gender?
3. Are there any significant relationship among anxiety levels of female EFL learners and their proficiency?
4. Are there any significant relationship among anxiety levels of male EFL learners and their proficiency?

Method

The participants comprised 108 male and female (54 in each group) EFL learners whose age ranged 13-18 studying at three different proficiency levels at a private language institute in Gorgan, Iran. Cognitive Test Anxiety and Academic Performance based on 4-point Likert scale by Jerrell C. Cassady *Ball State University* and Ronald E. Johnson (2002) was used. A number of 108 out of the original 172 questionnaires were selected in the current study based on the learners' age.

Data Analysis, Results, and Implications

The analyses explored the general relationship between anxiety levels and English proficiency levels and also EFL learners' gender. Chi Square tests were run in R software did not demonstrate a significant relationship between anxiety and levels of proficiency in general. Findings revealed a significant relationship between EFL learners' level of anxiety and gender. The results might help design future studies and assist teachers, teacher educators, and syllabus designers to devise their courses and tests considering affective factors which ultimately lead to students' self-efficacy.

دوماهنامه علمی - پژوهشی

د ۱۱، ش ۶ (پیاپی ۶۰) بهمن و اسفند ۱۳۹۹، صص ۶۰۵ - ۶۳۴

اضطراب یادگیری زبان خارجی در سطوح مختلف زبان آموزان پسر و دختر ایرانی

مریم موذنی لیمودهی^{۱*}، امید مازندرانی^۲

۱. دانشجوی دکتری گروه زبان انگلیسی، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران.
۲. استادیار گروه زبان انگلیسی، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران.

پذیرش: ۹۹/۰۴/۲۴

دریافت: ۹۸/۱۲/۰۶

چکیده

با وجود تعداد قابل توجه مطالعات درخصوص اضطراب، ساختار چندگانه آن همچنان موضوع بحث میان محققان است. گاهی در محیط‌های آموزش زبان خارجی در ایران، فراگیری که انگلیسی یا دیگر زبان‌ها را به‌منزله زبان خارجه یا دوم فرا می‌گیرند، دچار اضطراب می‌شوند که ممکن است در سطوح مختلف و در میان پسران و دختران متفاوت باشد. این مطالعه که بر مبنای همبستگی انجام شده است، به بررسی سطوح مختلف اضطراب در میان سطوح متفاوت زبان‌آموزان انگلیسی می‌پردازد. بدین منظور، ۱۰۸ زبان‌آموز ایرانی پسر و دختر ۱۴ تا ۱۸ ساله که در یک مؤسسه زبان انگلیسی در گرگان مشغول زبان‌آموزی بودند، بررسی شدند. ابتدا میزان اضطراب در سطوح مختلف و سپس در میان زبان‌آموزان پسر و دختر بررسی شد. تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات که از طریق مربع خی در نرم‌افزار R انجام شد، نشان داد که درکل بین اضطراب و سطوح مختلف زبان‌آموزان رابطه معناداری وجود ندارد، اما نتایج نشان دادند که رابطه معناداری بین سطح اضطراب و جنسیت وجود دارد. دستاوردهای این مطالعه برای تنظیم مطالعات وسیع‌تر آینده و نیز مدرسان زبان انگلیسی، تربیت‌کنندگان مدرسان زبان و همچنین طراحان برنامه‌داری مفید خواهد بود تا عوامل عاطفی و به‌خصوص اضطراب را در جنبه‌های مختلف تدریس زبان انگلیسی به‌منزله زبان خارجی در ایران مدنظر قرار دهند.

واژه‌های کلیدی: اضطراب، سطوح زبان انگلیسی، جنسیت، بسندگی زبان، فراگیران زبان انگلیسی به-
عنوان زبان خارجه.

E-mail: moazzenim@yahoo.com

* نویسنده مسئول مقاله:

۱. مقدمه

زبان ابتدایی‌ترین و در عین حال پیچیده‌ترین و پیشرفته‌ترین ابزار ارتباطی بین انسان‌هاست که انتقال معنا را ممکن می‌سازد. در دنیای مدرن کنونی و تبدیل شدن آن به دهکده کوچک جهانی، جوامع انسانی برآنند تا از زبانی واحد برای انتقال مفاهیم موردنظرشان استفاده کنند. انگلیسی به‌منزلهٔ زبان مشترک و بین‌المللی در جوامع شناخته شده است. بنابراین، فراگیری این زبان بین‌المللی برای اهداف مختلف آموزشی و تجاری اهمیت ویژه‌ای دارد. این امر در کشوری همچون ایران که زبان انگلیسی در آن به‌عنوان زبان خارجه محسوب می‌شود، اهمیتی دو چندان دارد. شاهد این ادعا افزایش روزافزون مراکز و آموزشگاه‌های زبان انگلیسی و همچنین تعداد فراگیران زبان انگلیسی در سطح کشور است. به‌طور معمول تمرکز این مراکز و آموزشگاه‌ها بر روی مدرسان و کیفیت مطالب است. از طرف دیگر، همواره زبان‌آموزانی وجود داشته‌اند که علیرغم کیفیت مطلوب آموزشگاه از نظر علمی عملکرد زبانی آن‌ها پیشرفت چندانی را نشان نداده است. این امر حاکی از وجود عوامل اثرگذار دیگر به جز مدرسان و مطالب درسی در مسیر فراگیری زبان است که از میان آن‌ها می‌توان به عوامل عاطفی و روانی اشاره کرد.

یادگیری زبان فرایند پیچیده‌ای است که عوامل مختلفی در آن نقش دارند. نقش جدانشدنی و اجتناب‌ناپذیر عوامل عاطفی و روانی در محیط‌های آموزش زبان انگلیسی به‌عنوان زبان دوم و یا زبان خارجه انکارناپذیر است. به‌کرات دیده شده است که مدرسان زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجه و یا زبان دوم با فراگیرانی مواجه می‌شوند که علی‌رغم درک مطلب، عملکرد خوبی از خود نشان نمی‌دهند. این امر محققان حوزه‌های زبان‌شناسی و گاهی روان‌شناسی را بر آن داشته است که مسئله را از ابعاد گوناگون بررسی و واکاوی کنند. در طول سه دههٔ اخیر، نتایج پژوهش‌ها نشان داده است که علاوه بر عوامل علمی، عوامل عاطفی و روانی هم بر عملکرد زبان‌آموزان تأثیر بسزایی دارند. عوامل عاطفی و روانی به انواع مختلفی تقسیم‌بندی می‌شوند که از میان آن‌ها می‌توان به برون‌گرایی، درون‌گرایی، خودباوری و اضطراب^۱ اشاره کرد. اضطراب ساختاری چندوجهی دارد که هر کدام از این وجوه می‌تواند به طریقی خاص بر عملکرد زبان‌آموزان اثر بگذارد. گفتنی است برخی اوقات مقدار کمی از اضطراب تأثیر مثبت داشته و باعث پیشرفت عملکرد زبان‌آموزان شده است. همچنین، این

امکان وجود دارد که رابطه اضطراب و عملکرد زبان‌آموزان تحت تأثیر عواملی نظیر محیط آموزشی، سطح و جنسیت زبان‌آموزان قرار گیرد.

در یک تعریف از اضطراب داریم: «اضطراب هر گونه احساس تنش، تشویش، عصبی بودن و نگرانی است که با برانگیخته شدن سیستم عصبی خودکار در ارتباط است» (Horwitz, 1986, p. 125). این امکان وجود دارد که زبان‌آموزان در مراحل مختلف، اضطراب یادگیری زبان دوم را تجربه کنند که باعث عملکرد ضعیفشان شود.

از آنجا که فراگیران ایرانی زبان انگلیسی اغلب فرصت چندانی برای مواجهه و تمرین زبان انگلیسی ندارند، در هنگام یادگیری زبان انگلیسی با چالش‌ها و اضطراب‌های بیشتری روبه‌رو می‌شوند که به عملکرد ضعیف برخی از آن‌ها منجر می‌شود. شمار مطالعات بر روی اضطراب با در نظر گرفتن سطوح زبان‌آموزان در بین زبان‌آموزان پسر و دختر نوجوان و همچنین در محیط‌های آموزشی اندک است. در این تحقیق رابطه احتمالی بین سطوح مختلف اضطراب و سطوح بسندگی زبان‌آموزان ایرانی پسر و دختر بررسی شد. افزون بر آن، اضطراب میان‌گروهی و بین‌گروهی در سطوح مختلف زبان‌آموزان بررسی شد. داده‌های تحقیق در محیط نرم‌افزار R تحلیل شد.

مطابق با هدف تحقیق، چهار سؤال مطرح شد:

۱. آیا ارتباط معناداری بین سطح اضطراب زبان‌آموزان و سطح بسندگی آن‌ها (مقدماتی، متوسط، و پیشرفته) وجود دارد؟
  ۲. آیا ارتباط معناداری بین سطح اضطراب و جنسیت زبان‌آموزان وجود دارد؟
  ۳. آیا ارتباط معناداری بین سطح اضطراب و سطح بسندگی زبان‌آموزان دختر وجود دارد؟
  ۴. آیا ارتباط معناداری بین سطح اضطراب و سطح بسندگی زبان‌آموزان پسر وجود دارد؟
- فرضیه‌های پژوهش نیز عبارت‌اند از:
- ارتباط معناداری بین اضطراب زبان‌آموزان ایرانی و سطح آن‌ها (مقدماتی، متوسط، و پیشرفته) وجود ندارد.
  - ارتباط معناداری بین سطح اضطراب و جنسیت زبان‌آموزان وجود ندارد.

- ارتباط معناداری بین سطح اضطراب و سطح بسندگی زبان‌آموزان دختر وجود ندارد.
- ارتباط معناداری بین سطح اضطراب و سطح بسندگی زبان‌آموزان پسر وجود ندارد.

۲. پیشینه تحقیق

اضطراب زبان خارجی: در مطالعه‌ای (Chan & Wu, 2004) یک سوم از ۶۰۱ فراگیر زبان مقدماتی انگلیسی در تایوان اضطراب متوسط تا بالا داشتند. چاکرابارتی و سنگوپتا^{۱۱} (2012) سطح اضطراب بالا را در ۱۴۶ زبان‌آموز هندی گزارش کردند. در پژوهش صفری مقدم و غفورنیا^{۱۱} (2019) بر روی اضطراب زبانی ۱۰۰ دانشجوی رشته آموزش زبان، ارتباط معناداری میان اضطراب زبانی و سطح بسندگی زبان^{۱۲} دانشجویان نشان داده شد.

اضطراب زبان و عملکرد: در مطالعه هورویتز (1986)، تأثیر منفی اضطراب یادگیری زبان بر دستاوردهای زبانی فراگیران زبان‌های فرانسه و اسپانیایی نشان داده شد. در مطالعه‌ای دیگر، اضطراب زبانی به شکل معناداری بر روی عملکرد دانشجویان اثر منفی نشان داد (Chapell et al., 2005). در تحقیقی تأثیر منفی اضطراب بر عملکرد زبانی فراگیران زبان نشان داده شد (Batumlu & Erden, 2007). تحقیقی دیگر بر روی دانش‌آموزان مقطع راهنمایی در بانکوک نشان از ارتباط منفی و عملکردی بین اضطراب و کارآمدی دانش‌آموزان داشت (Anyadubalu, 2010). در پژوهشی دیگر نیز تأثیر منفی اضطراب یادگیری زبان بر عملکرد و دستاوردهای انگلیسی ۳۸ دانش‌آموز دبیرستانی نشان داده شد (Fard Kashani & Atef-Vahid, 2011). مطالعه‌ای که توسط صالحی و معرفت^{۱۰} (2014) انجام شد، تأثیر زبان‌بار اضطراب یادگیری زبان و اضطراب از آزمون بر عملکرد زبانی نشان داده شد. با این حال، تحقیق بیرجندی و عالمی^{۱۲} (2010) بر روی دانشجویان مهندسی فارس زبان ارتباط معناداری بین اضطراب یادگیری زبان و عملکرد در آزمون نشان نداد.

اضطراب زبان و سطوح بسندگی: تحقیق کیتانو^{۱۴} (2001) اضطراب بالای زبان‌آموزان سطح پیشرفته ژاپنی را در میان فراگیران سطوح مقدماتی، متوسط و پیشرفته نشان داد. در خصوص «اضطراب زبانی» مطالعه لیو^{۱۵} (2006) در چین بر روی ۱۰۰ زبان‌آموز انگلیسی نشان از وجود اضطراب کمتر در سطح پیشرفته در مقایسه با سطوح مقدماتی و متوسطه داشت. زبان‌آموزان سطح اضطراب کمتری دارند. با این حال، پژوهشی دیگر نشان از

اضطراب بیشتر دانشجویان کالج با بسندگی بالای مهارت زبانی در مقایسه با زبان‌آموزان با بسندگی پایین‌تر داشت (Ewald, 2007). پژوهشی بر روی سه سطح بسندگی زبان در زبان‌آموزان اسپانیایی اضطراب زبان‌آموزان پیشرفته را نشان داد (Garau, 2009; Marcos-Llina's & Juan).

اضطراب و سال‌های تحصیل و جنسیت: رضازاده و توکلی^{۱۱} (2009) در میان ۱۱۰ دانشجوی کارشناسی دانشگاه اصفهان رابطه معناداری میان اضطراب آزمون و سال‌های تحصیل را گزارش نکردند. مطالعه‌ای دیگر بر روی ۸۰ زبان‌آموز رابطه معناداری بین اضطراب و سال‌های تحصیل در دانشگاه نشان نداد، اما اضطراب در دختران بیشتر از پسران بود (Sadighi et al., 2009). مصری^{۱۷} (2012) در بررسی اضطراب ۵۲ دانشجو، سطح بالای اضطراب را به شکل معناداری در دختران نشان داد. محمودزاده^{۱۸} (2013) در تحقیق خود میزان اضطراب را در کلاس‌های مختلط بیشتر از کلاس‌های تک‌جنسیتی گزارش کرد. در مطالعه‌ای روی زبان‌آموزان انگلیسی تخصصی مشخص شد که زبان‌آموزان سطح متوسط تا بالا از اضطراب زبانی رنج می‌بردند که برخی از دلایل آن ترس از ارزیابی منفی و آزمون بود (Amengual-Pizarro, 2018). مطالعه بر روی ۱۰۳ دانشجوی زبان انگلیسی سطح اضطراب دختران را بیشتر از پسران نشان داد (Gerencheal & Mishra, 2019).

اضطراب زبان و مهارت‌های خواندن، نوشتن و شنیدن: رابطه معناداری بین اضطراب زبانی و مهارت‌های خواندن و نوشتن ۶۸ دانش‌آموز در مطالعه آرگمن و ابوریعه^{۱۹} (2002) نشان داده شد. مطالعه اضطراب زبانی، مهارت‌های خواندن و شنیدن و کارآمد پنداشتن زبان-آموزان نشان داد که زبان‌آموزانی که خود را کارآمدتر می‌پنداشتند، اضطراب زبانی کم‌تری داشتند (Mills et al., 2006). تأثیر مخرب اضطراب بر عملکرد گفتاری زبان‌آموزان در مطالعه چن و لی^{۲۰} (2011) نشان داده شد. غفار ثمر و شیرازی‌زاده^{۲۱} (2011) هم‌بستگی منفی معناداری بین کمال‌گرایی، اضطراب زبانی و مهارت خواندن میان دانشجویان کارشناسی رشته زبان انگلیسی نشان دادند. ارتباط منفی اضطراب زبانی و مهارت شنیداری زبان‌آموزان در مطالعات دیگر نیز نشان داده شده است (Atasheneh & Izadi, 2012; Soodmand et al., 2014). فارسیان^{۲۲} و همکاران (2015) رابطه معکوس معناداری بین اضطراب زبان خارجه و انگیزه پیشرفت و اضطراب زبان خارجه و هوش هیجانی نشان

دادند. رابطه اضطراب و عملکرد نگارشی ضعیف فراگیران زبان انگلیسی در نتایج پژوهشی دیگر نشان داده شد (Shirazizadeh et al., 2017). در تحقیقی دیگر، مشخص شد که بیشترین سطح اضطراب زبانی دانش‌آموزان دبیرستانی به ترتیب در مهارت‌های گفتاری، خواندن، نوشتار و شنیداری وجود دارد (Male, 2018). نتایج پژوهشی دیگر رابطه منفی اضطراب و مهارت خواندن فراگیران زبان انگلیسی را نشان داد (Tabatabaee Farani et al., 2019).

مرور پیشینه تحقیق نشان می‌دهد که محققان این حوزه با توجه به تنوع زمینه‌ها به نتایج متفاوتی دست یافته‌اند و این امر مستلزم تحقیق بیشتر است. پژوهش کنونی با توجه به ضرورت و اهمیت لحاظ کردن عوامل عاطفی در امر زبان‌آموزی انجام شد. افزون بر آن، پیشینه تحقیق، مطالعات زیادی را بر روی اضطراب در سطوح مختلف زبان‌آموزان پسر و دختر ایرانی در محیط مؤسسات زبان انگلیسی نشان نمی‌دهد. از این رو، در تحقیق حاضر میزان اضطراب در سه سطح مقدماتی^{۲۳}، متوسط^{۲۴} و پیشرفته^{۲۵} در میان گروهی از فراگیران زبان انگلیسی پسر و دختر ایرانی در یک مؤسسه آموزش زبان بررسی شد.

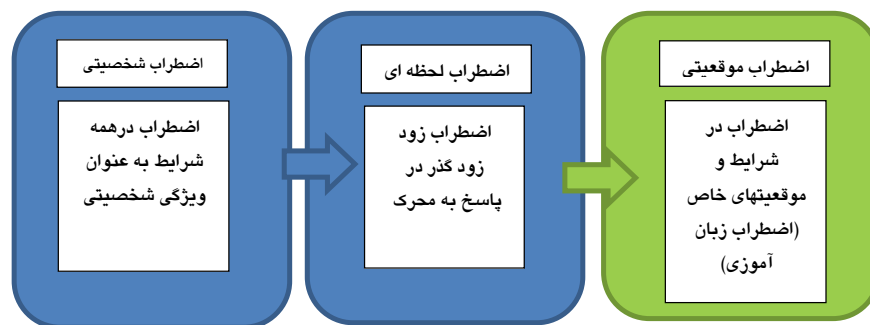
۳. چارچوب نظری

مطالعه هورویتز در سال ۱۹۸۶ سرآغاز و مبنای مطالعات بعدی درخصوص اضطراب یادگیری زبان خارجه شده است. اضطراب زبان خارجه توسط هورویتز و همکاران این‌گونه تعریف شده است: «مجموعه‌ای پیچیده و متمایز از اندریافته‌ها، باورها، احساسات و رفتارها در رابطه با کلاس زبان خارجه که حاصل منحصربه‌فرد بودن فرایند زبان‌آموزی است» (1986, p. 128). افزون بر آن، اسپیلبرگر^۱ (as cited in Lababidi, 2015) اضطراب را این‌گونه تعریف می‌کند: اضطراب احساس تنش، دلهره و تشویش است که با تحریک سیستم عصبی به‌وجود می‌آید. اضطراب زبان خارجه رفتار و احساسی است که در نتیجه تجربه منحصربه‌فرد زبان‌آموزی ایجاد می‌شود (Horwitz et al., 1986, p.128). اضطراب شامل سه مشخصه اساسی و مرتبط است: اضطراب فیزیولوژیکی (فشار خون بالا و اسپاسم عضلانی)، اضطراب رفتاری (غیبت مکرر و ترک موقعیت)، و اضطراب شناختی (شک به خود و توقعات منفی) (Pappamihel, 2002).

اضطراب حالت فیزیولوژیکی ناپایدار و پاسخی فوری به محرکی خاص است و همچنین مشخصه گرایشی شخصی و درنهایت، مرتبط با شرایط خاص/موقعیت است. از دیدگاه شناختی، بالا و یا پایین بودن سطوح اضطراب به درک شخص از ظرفیتش در مقابل محیط تهدیدآمیز بستگی دارد (Pappamihiel, 2002). داشتن تجارب منفی گذشته در سطوح اضطراب افراد نقش دارد. این سه تفسیر به «اضطراب شخصیتی»^۲ (Scovel, 1978)، «اضطراب لحظه‌ای»^۳ (MacIntyre, 1999, p. 28) و «اضطراب شرایط خاص/موقعیت»^۴ (Spielberger as cited in Lababidi, 2015) اشاره می‌کنند.

به‌منظور درک بهتر عوامل مؤثر در اضطراب زبانی، عملکرد این تفاسیر از اضطراب در محیط‌های زبان‌آموزی اهمیت دارد. اضطراب شخصیتی به مضطرب بودن در بیشتر شرایط اشاره می‌کند (Spielberger as cited in Lababidi, 2015). آمادگی عمومی برای تجربه اضطراب در شرایط متفاوت به‌منزله خصیصه شخصی فرد در نظر گرفته می‌شود (Dornyei, 2005). افرادی که سطح بالایی از اضطراب شخصیتی دارند، درمجموع افرادی عصبی هستند و ثبات عاطفی ندارند (Goldberg, 1992). اضطراب لحظه‌ای به تجربه «لحظه به لحظه» اضطراب اشاره می‌کند (MacIntyre, 1999, p. 28). این نوع اضطراب نگرانی‌ای است که در لحظه‌ای خاص از زمان تجربه می‌شود (MacIntyre, 1999, p. 91) از نظر شناختی وقتی افراد اضطراب لحظه‌ای را تجربه می‌کنند، به اینکه دیگران چطور درباره آن‌ها فکر می‌کنند، حساس‌تر می‌شوند (Lababidi, 2015). از نظر رفتاری، این‌گونه افراد درباره شکست‌های واقعی و خیالی دچار نشخوار ذهنی می‌شوند و اغلب به دنبال مفری برای اجتناب از شرایط اضطراب‌آورند (Lababidi, 2015).

اضطراب شرایط خاص/موقعیت (Spielberger as cited in Lababidi, 2015) به محیط‌ها و شرایط خاص اشاره دارد. این نوع اضطراب بر این تصور بنا می‌شود که شرایط خاص بیشتر باعث به‌وجود آمدن اضطراب می‌شوند. نمونه‌ای از این‌گونه اضطراب، اضطراب زبانی است (Lababidi, 2015). نمودار ۱ جنبه‌های مختلف اضطراب را به تصویر می‌کشد.

نمودار ۱: انواع اضطراب (Lababidi, 2015)

Figure 1: Types of anxiety (Lababidi, 2015)

در یک مدل آموزشی - اجتماعی (Lambert & Gardner, 1972) عوامل مختلف اثرگذار بر یادگیری زبان خارجی و یا دوم، از قبیل عوامل انگیزشی، هیجانی، شخصیتی و شناختی مورد بررسی قرار گرفته است. این مدل، انگیزش را چندبُعدی در نظر گرفته که مفاهیمی همچون اضطراب فراگیری زبان دوم را دربر می‌گیرد. اضطراب در پژوهش‌های مختلف غالباً در ارتباط با سایر عوامل انگیزشی و عملکرد یادگیری دانش‌آموزان مورد بررسی قرار گرفته است (Young, 2008).

برخی از محققان (Mesri, 2012; Gregersen, 2003; Gregersen and Horwitz, 2002) معتقدند که اضطراب مشکلی اساسی است و اثرات زیان‌باری بر زبان‌آموزی دارد و اگر به حدی برسد که فرد را ناتوان سازد، آن را اضطراب فلج‌کننده/ ناتوان‌کننده^۵ می‌خوانند. محققان دیگر همچون فرنتنزن و مگنان^۶ (2005) مقداری از اضطراب را که سبب عملکرد بهتر زبان‌آموز می‌شود اضطراب تسهیل‌کننده^۷ خوانده‌اند. احتمال دارد زبان‌آموزان در مراحل مختلف زبان‌آموزی از اضطراب رنج ببرند. اضطراب در مرحله دریافت اطلاعات باعث می‌شود زبان‌آموز به گونه‌ای که شایسته است مطلب را متوجه نشود. اضطراب در مرحله درون‌برد^۸ زبان‌آموز را از درک زبان خارجه بازمی‌دارد و اضطراب در مرحله برونداد^۹ زبان‌آموز را از تولید زبان خارجه بازمی‌دارد، زیرا مراحل قبل به‌طور کامل انجام نشده‌اند (Kumaravadivelu, 2006). مطالعه اضطراب را می‌توان در پنج دسته اضطراب زبان

خارجی؛ اضطراب زبان و عملکرد؛ اضطراب زبان و سطوح بسندگی؛ اضطراب و سال‌های تحصیل و جنسیت؛ و اضطراب زبان و مهارت‌های خواندن، نوشتن و شنیدن قرار داد. در مطالبی که در ادامه می‌آید، به اختصار به مرور این مطالعات پرداخته می‌شود.

۴. روش و ابزار پژوهش

۴-۱. جامعه آماری و محیط تحقیق

تحقیق حاضر در یک آموزشگاه زبان انگلیسی شهر گرگان انجام شد. نخست، ۱۷۲ زبان آموز پرسش‌نامه تحقیق را دریافت کردند، سپس بر اساس تفاوت سنی عمده برخی از زبان‌آموزان با دیگران و عدم تکمیل پرسش‌نامه‌ها توسط برخی دیگر، در پایان پرسش‌نامه اضطراب ۱۰۸ زبان‌آموز دختر و پسر ۱۴ تا ۱۸ ساله در سه سطح (مقدماتی، متوسط، و پیشرفته) برای تحلیل‌های بیشتر در نظر گرفته شد. زبان‌آموزان سطح مقدماتی بین دو تا سه سال، زبان‌آموزان سطح متوسط بین سه تا چهار سال، و زبان‌آموزان سطح پیشرفته بین چهار تا پنج سال مشغول زبان‌آموزی بودند. در مجموع، زبان‌آموزان به‌طور متوسط به مدت سه تا چهار سال مشغول زبان‌آموزی بودند. انتخاب شرکت‌کنندگان بر اساس نمونه‌برداری مبتنی بر امکانات محقق انجام شد و به زبان‌آموزان اطمینان داده شد که هویتشان آشکار نخواهد شد.

۴-۲. ابزار تحقیق

در این پژوهش از پرسش‌نامه اضطراب شناختی و عملکرد علمی^{۳۶} (Cassedy & Johnson, 2002) استفاده شد. این پرسش‌نامه به زبان انگلیسی و شامل ۲۷ سؤال بر اساس طیف لیکرت^{۳۷} است که جنبه‌های چندگانه اضطراب را دربر می‌گیرد. پرسش‌نامه شامل چهار گزینه به این ترتیب است: ۱. به هیچ وجه درمورد من صدق نمی‌کند، ۲. برخی اوقات درمورد من صدق می‌کند، ۳. کاملاً درمورد من صدق می‌کند و ۴. بسیار درمورد من صدق می‌کند. روایی پرسش‌نامه $\alpha=0.91$ و پایایی آن قابل قبول بود. وقت پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه حدود سی دقیقه تعیین شد.

۴-۳. جمع‌آوری داده‌ها

پس از سی دقیقه زمان پاسخ‌گویی، پرسش‌نامه‌ها از سوی مدرسان زبان کلاس‌های مختلف

جمع‌آوری و به محققان تحویل داده شد. پرسش‌نامه ۱۰۸ زبان‌آموز ایرانی دختر و پسر در سطوح مقدماتی، متوسط و پیشرفته برای تحلیل بیشتر انتخاب شدند. تعداد ۲۷ پرسش از چهار سطح پرسش‌نامه در نظر گرفته شد. به دلیل هم‌پوشانی برخی سؤالات و امکان به اشتباه افتادن زبان‌آموزان در هنگام پاسخ‌گویی، تصمیم گرفته شد که پنج سؤال از پرسش‌نامه حذف شوند. آلفای کرونباخ ۰.۷ به دست آمد که قابل قبول است.

۵. نتایج و بحث

پاسخ‌های خام و نتایج آزمون خی در جدول ۱ نشان داده شده‌اند. بر اساس آزمون مربع خی، رابطه معناداری بین سطح اضطراب زبان‌آموزان و سطح بسندگی یا همان سطح زبان فراگیران شامل مقدماتی، متوسط و پیشرفته دیده نمی‌شود ($p\text{-value} = 0.8178 > 0.05$).

جدول ۱: داده‌های خام و آزمون خی سطح بسندگی فراگیران و سطح اضطراب آن‌ها

Table 1: Raw counts of data for EFL learners, proficiency, anxiety and Chi Square Test

سطح بسندگی زبان			کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
پیشرفته	متوسط	مقدماتی				
۲۵۶	۲۳۳	۲۶۲				
۳۰۴	۲۸۰	۲۸۱				
۲۲۲	۲۲۴	۲۴۱				
۱۶۹	۱۷۴	۱۸۴				
نتایج آزمون خی برای سطح اضطراب و بسندگی زبان فراگیران انگلیسی						
مقدار عدد پی	درجه آزادی	مقدار مربع خی				
۰.۸۱۷۸	۶	۲.۹۲۸۲				

در جدول ۱، مشخص است که میزان خی محاسبه‌ای یعنی ۲.۹۲۸۲ از میزان آن برای درجه آزادی ۶ که ۱۲.۵۹۲ برای سطح ۰.۰۵ بسیار کوچکتر است و از این رو، فرض صفر رد نمی‌شود. نتایج بررسی امکان وجود ارتباط معنادار بین سطح اضطراب زبان‌آموزان و

جنسیت آن‌ها، رابطه معناداری را نشان داد که در جدول ۲ نشان داده شده است (p-value = 0.0004387 < 0.05).

جدول ۲: داده‌های خام و آزمون خی سطح بسندگی فراگیران و جنسیت آن‌ها

Table 2: Raw counts of data for EFL learners, gender, anxiety and Chi Square Test

جنسیت			
زبان‌آموزان دختر	زبان‌آموزان پسر		
۳۶۶	۳۸۵	کم	سطح اضطراب
۳۸۳	۴۸۲	متوسط	
۳۲۱	۳۵۶	زیاد	
۲۹۵	۲۲۲	خیلی زیاد	
نتایج آزمون خی برای سطح اضطراب و جنسیت زبان فراگیران انگلیسی			
مقدار عدد پی	درجه آزادی	مقدار مربع خی پیرسون	
۰.۰۰۰۰۴۳۹	۳	۱۸.۰۰۵	

در جدول ۲ دیده می‌شود که میزان مربع خی محاسبه‌ای یعنی ۱۸.۰۰۵ در سطح ۰.۰۵ بسیار بیشتر از خی جدول یعنی ۷.۸۱۵ است که نشان از رد شدن فرض صفر و پذیرش فرض مخالف صفر دارد.

در پژوهش حاضر، ارتباط میان میزان اضطراب و سطوح بسندگی میان زبان‌آموزان دختر نیز بررسی شد و نتایج که در جدول ۳ آورده شده‌اند، ارتباط معناداری را نشان ندادند (p-value = 0.3984 > 0.05).

جدول ۳: داده‌های خام سطح بسندگی فراگیران دختر و سطح اضطراب آن‌ها

Table 3: Raw counts of data for female EFL learners, proficiency, anxiety and Chi Square Test

سطح بسندگی زبان‌آموزان دختر				
پیشرفته	متوسط	مقدماتی		
۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	کم	سطح

سطح بسندگی زبان آموزان دختر			
	مقدماتی	متوسط	پیشرفته
اضطراب	متوسط	۱۳۵	۱۰۳
	زیاد	۱۲۰	۱۰۸
	خیلی زیاد	۱۰۵	۹۲
نتایج آزمون خی برای سطح اضطراب و بسندگی زبان آموزان دختر			
	مقدار مربع خی پیرسون	درجه آزادی	مقدار عدد پی
	۶.۲۲۵۸	۶	۰.۳۹۸۴

همانطور که از جدول ۳ مشخص است میزان خی محاسبه‌ای یعنی ۶.۲۲۵۸ از میزان آن برای درجه آزادی ۶ یعنی ۱۲.۵۹۲ برای سطح ۰.۰۵ کوچکتر است و از این رو، فرض صفر رد نمی‌شود. از سوی دیگر، آزمون ارتباط میان میزان اضطراب و سطوح بسندگی زبان آموزان پسر ارتباط معناداری را نشان نداد ($p\text{-value} = 0.3277 > 0.05$). جدول ۴ نشان‌دهنده این موضوع هستند.

جدول ۴: داده‌های خام سطح بسندگی فراگیران پسر و سطح اضطراب آن‌ها

Table 4: Raw counts of the data for male EFL learners, proficiency, anxiety and Chi Square Test

سطح بسندگی زبان آموزان پسر			
	مقدماتی	متوسط	پیشرفته
سطح اضطراب	کم	۱۳۹	۱۱۱
	متوسط	۱۴۶	۱۵۹
	زیاد	۱۲۱	۱۱۴
	خیلی زیاد	۷۹	۷۷
نتایج آزمون خی برای سطح اضطراب و بسندگی زبان آموزان پسر			
	مقدار مربع خی پیرسون	درجه آزادی	مقدار عدد پی
	۶.۹۲۲۲	۶	۰.۳۲۷۷

از جدول ۴ مشخص است میزان خی محاسبه‌ای یعنی ۶.۹۲۶۲ از میزان آن برای درجه آزادی ۶ یعنی ۱۲.۵۹۲ برای سطح ۰.۰۵ کوچکتر است و از این رو، فرض صفر رد نمی‌شود. افزون بر آن، سطوح بسندگی از نظر میزان اضطراب میان فراگیران دختر و پسر بررسی شد. جدول‌های ۹ و ۱۰، نشان می‌دهند این رابطه در میان زبان‌آموزان دختر و پسر سطح مقدماتی معنادار نیست ($p\text{-value} = 0.1659 > 0.05$).

جدول ۵: داده‌های خام سطح بسندگی فراگیران مقدماتی پسر و دختر و سطح اضطراب آن‌ها
Table 5: Raw counts of the data for elementary male and female EFL learners' level of anxiety and Chi Square Test

جنسیت و سطح مقدماتی		
زبان‌آموزان دختر	زبان‌آموزان پسر	
۱۲۳	۱۳۹	کم
۱۳۵	۱۴۶	متوسط
۱۲۰	۱۲۱	زیاد
۱۰۵	۷۹	خیلی زیاد
نتایج آزمون خی برای سطح اضطراب و جنسیت فراگیران انگلیسی		
مقدار عدد پی	درجه آزادی	مقدار مربع خی پیرسون
۰.۱۶۵۹	۳	۵.۰۸۱۷

در جدول ۵ دیده می‌شود که میزان مربع خی محاسبه‌ای یعنی ۵.۰۸۱۷ در سطح ۰.۰۵ کم‌تر از خی جدول یعنی ۷.۸۱۵ است که نشان از رد نشدن فرض صفر دارد. جدول ۶ این رابطه را در میان زبان‌آموزان دختر و پسر سطح متوسط و نتایج این رابطه را معنادار نشان می‌دهد ($p\text{-value} = 0.0001 < 0.05$).

جدول ۶: داده‌های خام سطح بسندگی فراگیران متوسط پسر و دختر و سطح اضطراب آن‌ها
Table 6: Raw counts of the data for intermediate male and female EFL learners' level of anxiety and Chi Square Test

جنسیت و سطح متوسطه		
زبان‌آموزان دختر	زبان‌آموزان پسر	
۱۲۲	۱۱۱	کم
۱۰۳	۱۷۷	متوسط
۱۰۳	۱۲۱	زیاد
۹۸	۷۶	خیلی زیاد

سطح اضطراب

نتایج آزمون خی برای سطح اضطراب و جنسیت فراگیران انگلیسی سطح متوسطه

مقدار عدد پی	درجه آزادی	مقدار مربع خی پیرسون
۰.۰۰۰۱۲۹۳	۳	۲۰.۵۷

در جدول ۶ دیده می‌شود که میزان مربع خی محاسبه‌ای یعنی ۲۰.۵۷ در سطح ۰.۰۵ بسیار بیشتر از خی جدول یعنی ۷.۸۱۵ است که نشان از رد شدن فرض صفر دارد. در جدول ۷ دیده می‌شود که رابطه معناداری میان زبان‌آموزان دختر و پسر سطح پیشرفته و اضطراب آن‌ها وجود ندارد ($p\text{-value} = 0.4707 > 0.05$).

جدول ۷: داده‌های خام سطح بسندگی فراگیران پیشرفته پسر و دختر و سطح اضطراب آن‌ها
Table 7: Raw counts of the data for advanced male and female EFL learners' level of anxiety and Chi Square Test

جنسیت و سطح پیشرفته		
زبان‌آموزان دختر	زبان‌آموزان پسر	
۱۲۱	۱۳۵	کم
۱۴۵	۱۵۹	متوسط
۱۰۸	۱۱۴	زیاد
۹۲	۷۷	خیلی زیاد

سطح اضطراب

نتایج آزمون خی برای سطح اضطراب و جنسیت فراگیران انگلیسی سطح پیشرفته

جنسیت و سطح پیشرفته		
زبان‌آموزان دختر	زبان‌آموزان پسر	
پیشرفته		
مقدار عدد پی	درجه آزادی	مقدار مربع خی پیرسون
۰.۴۷۰۷	۳	۲.۵۲۵۳

در جدول ۷ میزان مربع خی محاسبه‌ای یعنی ۲.۵۲۵۳ در سطح ۰.۰۵ کم‌تر از خی جدول یعنی ۷.۸۱۵ است که نشان از رد نشدن فرض صفر دارد.

نتایج پژوهش حاضر درخصوص رابطه بین سطح اضطراب زبان‌آموزان و سطح بسندگی زبان ارتباط معناداری نشان نداد که با یافته‌های نا^{۲۸} (2007) و صفری مقدم و غفورنیا^{۲۹} (2019) همخوانی ندارد.

پژوهش حاضر ارتباط معناداری را بین سطح اضطراب و جنسیت زبان‌آموزان نشان داد. افزون بر آن، نتایج نشان داد که در سطوح مقدماتی و پیشرفته رابطه معناداری بین سطح اضطراب و بسندگی زبان‌آموزان وجود ندارد. نتایج چن و وو (2004) اضطراب متوسط رو به بالا را در سطح مقدماتی نشان داد که با نتایج این پژوهش هم‌راستا نیست. لیو (2006) در پژوهش خود نشان داد که زبان‌آموزان سطح پیشرفته نسبت به سطوح دیگر، اضطراب کم‌تری داشتند که با یافته‌های این پژوهش در رابطه با زبان‌آموزان پیشرفته هماهنگی دارد. از طرف دیگر، اوالد^{۳۰} (2007) اضطراب بیشتر دانشجویان کالج با بسندگی بالا را در مقایسه با زبان‌آموزان با بسندگی پایین نشان داد. نتایج تحقیق کیتانو (2001) نیز نشان از اضطراب بیشتر زبان‌آموزان سطح پیشرفته دارد. یافته‌های برخی تحقیقات نشان داد که زبان‌آموزان سطح پیشرفته، از اضطراب بیشتری رنج می‌برند که با نتایج پژوهش کنونی هم‌راستا نیستند (Marcos-Llina's & Garau, 2009)

با این حال، در مقایسه سطح متوسط دختران و پسران، این رابطه معنادار است. به نظر می‌رسد گزینه چهارم طیف لیکرت (بسیار درمورد من صدق می‌کند) باعث چنین تفاوت معناداری شده است که در دختران بیشتر است. این نتایج با یافته‌های مطالعه‌ای در میان زبان‌آموزان مجارستانی همخوانی ندارد که نشان از وجود اضطراب زبان خارجه در سطح پیشرفته علاوه بر سطوح مقدماتی و متوسط داشت (Tóth, 2011).

مطالعه صدیقی^{۲۱} و همکاران (2009) نشان داد اضطراب دختران بیشتر از پسران است. همچنین، سطح اضطراب بالای دانشجویان در پژوهشی دیگر (Mesri, 2012) نشان داده شد. در مطالعه‌ای سطح اضطراب دختران به شکل معناداری از پسران بیشتر بود که با یافته‌های پژوهش حاضر در این خصوص هم‌راستا است (Gerencheal & Mishra, 2019). البته نتایج تحقیق حاضر با مطالعه نا (2007) تناقض دارد که در آن زبان‌آموزان پسر چینی اضطراب بیشتری نسبت به زبان‌آموزان دختر داشتند. برعکس پژوهش حاضر، صفری مقدم و غفورنیا (2019)، ارتباط معناداری میان اضطراب زبانی و سطح بسندگی زبان دانشجویان نشان دادند. نتایج پژوهشی بر روی سه سطح مقدماتی، متوسط و پیشرفته افزایش خطی اضطراب زبان‌آموزان را با افزایش سال‌های زبان‌آموزی‌شان نشان داد (Onwuegbuzie et al., 1999) که هم‌راستا با برخی پژوهش‌ها (Marcos-Llina's & Juan Garau, 2009) ; Cheng, 2002) و متفاوت با نتایج پژوهش حاضر است. البته، مطالعه کنونی میزان اضطراب زبان‌آموزان دختر و پسر در سطوح مختلف را به صورت غیرخطی نشان داد؛ بدین معنا که میزان اضطراب از سطح مقدماتی به متوسط بالا رفت و سپس در سطح پیشرفته پایین آمد که با برخی پژوهش‌ها هم‌سوئی دارد (Gardner et al., 1977; Marcos-Llina's, & Juan Garau, 2009) و با نتایج کیتانو (2001) و اوالد (2007) هم‌خوانی ندارد.

درخصوص تفاوت معناداری که در میزان اضطراب دختران و پسران متوسط گزارش شد، شاید بتوان این‌طور نتیجه گرفت که زبان‌آموزان سطح مقدماتی در یک طرف بردار یادگیری زبان انگلیسی هستند و هنوز دانش زبانی کافی ندارند و زبان‌آموزان سطح پیشرفته در طرف دیگر بردار زبانی قرار دارند که به دلیل دانش نسبتاً قابل قبول زبانی اضطراب کمتری دارند. این زبان‌آموزان متوسط هستند که در میانه بردار یادگیری زبانی و در مراحل شکل‌گیری دانش زبانی، افزایش اضطراب از خود نشان می‌دهند. نتایج این تحقیق اضطراب بیشتر را در سطح متوسط زبان‌آموزان دختر نشان داد.

از سوی دیگر جو کلاس و همچنین برخی فعالیت‌های کلاسی را باعث ایجاد اضطراب می‌دانند. عوامل دیگر همچون انگیزه، شخصیت، تفاوت‌های فردی، مهارت‌های زبان اول و زبان دوم و عادات مطالعه می‌توانند دلیل پیدا نکردن ارتباط معنادار در سطح اضطراب سطوح مختلف زبان‌آموزان پسر و دختر باشند، زیرا بیان شده اضطراب یک عامل عاطفی چندگانه است (Wang, 2003).

۶. نتیجه‌گیری، کاربردهای نتایج و پیشنهاد پژوهش‌های آتی

از آنجا که مطالعات بر روی اضطراب زبان‌آموزان پسر و دختر نوجوان در محیط‌های آموزشی با در نظر گرفتن سطوح آن‌ها اندک است، در پژوهش حاضر تلاش شد تا رابطه احتمالی بین سطوح مختلف اضطراب و سطوح بسندگی زبان‌آموزان ایرانی پسر و دختر مورد بررسی قرار گیرد. افزون بر آن، اضطراب میان‌گروهی و بین‌گروهی در سطوح مختلف زبان‌آموزان بررسی شد. داده‌های تحقیق در محیط نرم‌افزار R تحلیل شد.

پژوهش حاضر اضطراب را در گروه‌های سنی نوجوان و در یک محیط آموزشی میان زبان‌آموزان پسر و دختر مورد بررسی قرار داد که یافته‌های آن می‌تواند برای مدرسان راهگشا باشد. بر اساس تحلیل‌های آماری در کل رابطه معناداری بین میزان اضطراب و سطح زبان‌آموزی زبان‌آموزان وجود ندارد. از سوی دیگر، رابطه معناداری بین سطح اضطراب زبان‌آموزان و جنسیت آن‌ها دیده شد. همچنین، رابطه معناداری در سطوح مقدماتی و پیشرفته و میزان اضطراب دیده نشد، اما این رابطه بین گروه‌های متوسط معنادار بود. زبان‌آموزان دختر با انتخاب گزینه «بسیار درمورد من صدق می‌کند» بیشترین میزان اضطراب را نشان دادند.

مطالعاتی نظیر پژوهش حاضر، مدرسان زبان‌های خارجه را از وجود عوامل عاطفی و نیاز به در نظر گرفتن آن‌ها در کلاس آگاه می‌سازند که می‌تواند بر سطح یادگیری زبان-آموزان بسیار اثرگذار باشد و مشکلات یادگیری آن‌ها را کاهش دهد. درک اضطراب زبانی میان فراگیران، مدرسان را از دلایل دستاوردهای پایین زبان‌آموزان آگاه می‌سازد و آن‌ها را تشویق می‌کند تا عوامل عاطفی را کاهش دهند (Krashen, 1985).

در فرضیه مانیتور (Krashen, 1985) فیلتر کردن یا کاهش عوامل عاطفی به منظور بالا بردن عملکرد و یادگیری زبان‌آموزان بسیار ضروری فرض می‌شود. در نتیجه کاهش عوامل عاطفی از جمله اضطراب، زبان‌آموزان قادر به دریافت بیشتر داده‌های زبانی‌اند که باعث عملکرد بهتر آن‌ها می‌شود. عوامل شخصیتی و عاطفی به منظور رسیدن به درک درستی از مراحل زبان‌آموزی و بهبود روش‌های تدریس، برای تحقیق مهم هستند (Brown, 2007). همانطور که هورویتز و همکاران (1986) بیان می‌کنند، مدرسان می‌توانند در کنترل بهتر موقعیت‌های اضطراب‌آور به زبان‌آموزان کمک کنند و یا محیط آموزشی را طوری آماده کنند

که اضطراب کمتری ایجاد کند. آن‌ها بیان می‌کنند که مدرسان باید ابتدا وجود اضطراب زبان خارجه را بپذیرند و همیشه عملکرد ضعیف زبان‌آموزان را به کم‌دانشی آن‌ها ارتباط ندهند. مدرسان زبان خارجی از طریق سیمنارها و کارگاه‌ها و آموزش‌های ضمن خدمت می‌توانند دانش لازم را برای برخورد با زبان‌آموزان مضطرب به‌دست آورند.

نتایج این تحقیق می‌توانند مقدمه‌ای برای مطالعات آینده در زمینه اضطراب در محیط‌های آموزشی گوناگون باشد. تحقیق کمی حاضر برای مدتی محدود در بین گروهی از زبان‌آموزان ایرانی یک آموزشگاه زبان انگلیسی گرگان انجام شد. هرگونه تعمیم یافته‌ها باید با احتیاط و با در نظر گرفتن شرایط تحقیق صورت گیرد. تمرکز مطالعه حاضر بر روی نوجوانان بود. پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده در حوزه اضطراب، گروه‌های سنی دیگر را بررسی کنند. به علاوه، مناسب است رابطه اضطراب زبانی و سن زبان‌آموزان در مطالعات دیگر بررسی شود. پیشنهاد می‌شود در آینده مطالعاتی دیگر میزان تأثیر اضطراب زبان خارجه بر مهارت‌ها و زیرمهارت‌های زبانی را بررسی کنند. پژوهش‌های کیفی در این حوزه نیز پیشنهاد می‌شود تا عوامل عاطفی را به مدت طولانی‌تر و عمیق‌تر مورد بررسی قرار دهند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله از تمامی زبان‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنند.

۷. پی‌نوشت‌ها

1. Spielberger
2. Trait anxiety
3. State anxiety
4. Situation-specific anxiety
5. Debilitative anxiety
6. Frantzen & Magnan
7. Facilitative anxiety
8. Input
9. Output
10. Chakrabarti & Sengupta
11. Safari Moghaddam & Ghafournia
12. Technology English Language Test
13. Birjandi & Alemi

14. Kitano
15. Liu
16. Rezazadeh & Tavakoli
17. Mesri
18. Mahmoodzadeh
19. Argaman & Abu-Rabia
20. Chen & Lee
21. Ghaffar Samar & Shirazi zadeh
22. Farsian, Rezaei, Panahandeh
23. Elementary
24. Intermediate
25. Advance
26. Cognitive test anxiety and academic performance questionnaire
27. Likert scale
28. Na
29. Safari Moghaddam & Ghafournia
30. Ewald
31. Sadighi

8. References

- Amengual-Pizzarro, M. (2018). Foreign language classroom anxiety among English for Specific Purposes (ESP) students. *International Journal of English Studies*, 18(2), 145-159.
- Anyadubalu, C. C. (2010). Self-Efficacy, anxiety, and performance in the English language among middle-school students in English language program in Satri Si Suriyothai School, Bangkok. *International Journal of Social Sciences*. 5(3), 193-198.
- Argaman, O. & Abu-Rabia, S. (2002). The influence of language anxiety on English reading and writing tasks among native Hebrew speakers. *Language, Culture and Curriculum*, 15(2), 143-160.
- Atasheneh, N. & Izadi, A. (2012). The role of teachers in reducing/increasing listening comprehension, Test anxiety: A case of Iranian EFL learners. *English Language Teaching*, 5(3), 178-187.

- Atef-Vahid, S. & Fard Kashani, A. (2011). The effect of English learning anxiety on Iranian high-school students. *English Language Achievement. BRAIN*, 2(3), 29-44.
- Batumlu, D. Z. & Erden, M. (2007). The relationship between foreign language anxiety and English achievement of Yildiz Technology University School of foreign learners' preparatory students. *Journal of Theory and Practice in Education*. 3(1), 24-38.
- Birjandi, P. & Alemi, M. (2010). The impact of test anxiety on test performance among Iranian EFL learners. *BRAIN*. 1(4), 44-58.
- Brown, D. H. (2007). *Principles of language learning and teaching*. White Plains, New York, NY: Pearson Education.
- Cassady, J. C. & Johnson, R. E. (2002). Cognitive test anxiety and academic performance. *Contemporary Educational Psychology*, 27(2), 270-295.
- Chakrabarti, A. & Sengupta, M. (2012). Second language learning anxiety and its effect on achievement in the language. *Language in India*, 12(8), 50-78.
- Chan, D. Y. C. & Wu, G. C. (2004). A study of foreign language anxiety of EFL elementary school students in Taipei county. *Journal of National Taipei Teachers College*, 17(2), 287-320.
- Chapell, M.S., Blanding, Z.B. & Silverstein, M.E. (2005). Test- anxiety and academic achievement in undergraduate and graduate students. *Journal of Education Psychology*, 97(2), 268-278.
- Chen, M. C. & Lee, T.H. (2011). Emotion recognition and communication for reducing secondlanguage speaking anxiety in a web-based one-to-one synchronous learning environment. *British Journal of Educational Technology*. 42(3), 417- 440.
- Cheng, Y. (2002). Factors associated with foreign language writing anxiety. *Foreign Language Annals*. 35(6). 647-656.
- Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Ewald, J.D. (2007). Foreign language learning anxiety in upper-level classes:

Involving students as researchers. *Foreign Language Annals*, 40(1), 122-142.

- Farsian, M. R., Rezaei, N. & Panahandeh, S. (2015). Correlation between achievement, motivation, emotional intelligence and the foreign language classroom anxiety in french students of ferdowsi university of Mashhad. *Language Related Research*, 6(4), 183-200. [In Persian].
- Frantzen, D. & Magnan, S. S. (2005). Anxiety and the true beginner-false beginner dynamic in beginning French and Spanish classes. *Foreign Language Annals*, 38(2), 171-190.
- Ghaffar Samar, R., Shirazizadeh, M. (2011). The relationship between perfectionism, anxiety, and language learning skills: A study in the psychology of language learning. *Linguistic Research (Jostarhay Zabani)*, 2(1), 1-19. [In Persian].
- Gardner, R.C., Smythe, P.C. & Brunet, G. R. (1977). Intensive second language study: Effects on attitudes, motivation, and French achievement. *Language Learning*, 27(2), 243-261.
- Gardner, R. C. & Lambert, W.E. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning*. Newbury House: Rowley.
- Gerencheal, B., Mishra, D. (2019). Foreign language anxiety among Ethiopian university EFL students. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering*, 8(7c), 43-48.
- Goldberg, L. R. (1992). The development of markers for the Big-Five factor structure. *Psychological Assessment*, 4(1), 26-42.
- Gregersen, T. (2003). To err is human: A reminder to teachers of language-anxious students. *Foreign Language Annals*, 36(1), 25-32.
- Gregersen, T., Horwitz, E. K. (2002). Language learning and perfectionism: Anxious and non-anxious language learners' reactions to their own oral performance. *Modern Language Journal*, 86(4), 562-570.
- Horwitz, E. K. (1986). Preliminary evidence for the reliability and validity of a foreign language anxiety scale. *TESOL Quarterly*, 20(3), 559-562.

- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B., & Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *Modern Language Journal*, 70(2), 125-132.
- Kitano, K. (2001). Anxiety in the college Japanese language classroom. *The Modern Language Journal*, 85(4), 549-566.
- Krashen, S. (1985). *The input hypothesis*. London: Longman.
- Kumaravadivelu, B. (2006). *Understanding language teaching: From method to postmethod*. Mahwah, N. J.: Lawrence Erlbaum.
- Lababidi, R. (2015). *Language anxiety: A case study of the perceptions and experiences of teachers and students of English as a foreign language in a higher education institution in the United Arab Emirates* (doctoral dissertation). The University of Exeter, UK.
- Liu, M. (2006). Anxiety in Chinese EFL students at different proficiency levels. *System*, 34(3), 301-316.
- MacIntyre, P. D. (1999). Language Anxiety: A review of literature for language teachers. In D. J. Young (Ed.), *Affect in foreign language and second language learning* (24-43). New York: Mc Graw Hill Companies.
- Mahmoodzadeh, M. (2013). Investigating foreign language anxiety in Iranian classrooms: The effect of gender. *International Journal of Research Studies in Language Learning*, 2(1), 61-70.
- Male, H. (2018). Senior high school students' anxiety towards language learning skills. *Journal of English teaching*, 4(1), 1-16.
- Marcos-Llina's, & M., Juan Garau, M. (2009). Effects of language anxiety on three proficiency-level courses of Spanish as a foreign language. *Foreign Language Annals*, 42(1), 94-111.
- Mesri, F. (2012). The relationship between gender and Iranian EFL learners' foreign language classroom anxiety. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 2(6), 147-156.
- Mills, N., Pajares, F. & Herron, C. (2006). A reevaluation of the role of anxiety: Self-

- efficacy, anxiety, and their relation to reading and listening proficiency. *Foreign Language Annals*, 39(2), 276-295.
- Na, Z. (2007). A Study of High School Students' English Learning Anxiety. *Asian EFL Journal*, 9(3), 22-34.
  - Onwuegbuzie, A. J., Bailey, P. & Daley, C. E. (1999). Factors associated with foreign language anxiety. *Applied Psycholinguistics*, 20(2), 217-239.
  - Pappamihel, N.E. (2002). English as a second language students and English language anxiety: Issues in the mainstream classroom. *Research in the Teaching of English*, 36(3), 327-355.
  - R Core Team (2016). R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. URL <http://www.R-project.org>
  - Rezazadeh, M. & Tavakoli, M. (2009). Investigating the relationship among test anxiety, gender, academic achievement and years of study: A case of Iranian EFL University Students. *English Language Teaching*, 2(4), 68-74.
  - Sadighi, F, Sahragard, R. & Jafari, M (2009). Listening comprehension and foreign language classroom anxiety among Iranian EFL learners. *The Iranian EFL Journal*, 3(1), 137-152.
  - Safari Moghaddam, M. & Ghafournia, N. (2019). Elaboration on foreign language anxiety in L2 speaking: A study of Iranian EFL learners. *International Journal of Foreign Language Teaching and Research*, 7(26), 137-156.
  - Salehi, M. & Marefat, F. (2014). The effects of foreign language anxiety and test anxiety on foreign language test performance. *Theory and Practice in English Studies*, 4(5), 931-940.
  - Scovel, T. (1978). The effect of affect on foreign language learning: A review of the anxiety research. *Language Learning*, 28(1), 129-142.
  - Shirazizadeh, M., Moradkhani, S. & Karimpour, M. (2017). Anxiety and performance in second language writing: Does perfectionism play a role? *Journal of Foreign*

Language Research, 7(1), 153-187.[In Persian].

- Soodmand Afshar, H. & Hamzavi, R. (2014). Listening strategy use, test anxiety and test performance of intermediate and advanced Iranian EFL learners. *Applied Research on English Language*, 3(2), 101-116.
- Tabatabaee Farani, S., Pishghadam, R., & Moghimi, S. (2019). Introducing “Emotioncy” as an efficient way to reduce foreign language reading anxiety. *Language and Translation Studies*, 52(2), 35-63.[In Persian].
- Tóth, Z. (2011). Foreign language anxiety and advanced EFL learners: An interview study. *WoPaLP*, 5(1), 39-57.
- Wang, Q. (2003). Language anxiety and classroom environment: from their relationship to teaching implication. *Journal of Northwest Normal University*, 40(6), 33-47.
- Wong, S.S. (2008). The relations of cognitive triad, dysfunctional attitudes, automatic thoughts, and irrational beliefs with test anxiety. *Current Psychology*, 27(3), 77-191.